

Identificació de l'expedient

Informe EDU_31_2024, relatiu a l'expedient de sol·licitud d'informe d'impacte de gènere que el Departament d'Educació ha fet arribar a aquest institut en data 15 de febrer de 2024 sobre l'ordre d'establiment del procediment per completar els ensenyaments professionalitzadors que s'extingeixen.

Normativa sobre igualtat, transversalitat i interseccionalitat de la perspectiva de gènere

Àmbit internacional

- a) Ecosoc, Nacions Unides, **Resolució «Mainstreaming the gender perspective into all policies and programmes in the United Nations System» (A/52/3, 18 de setembre de 1997)**. Defineix la incorporació de la perspectiva de gènere com «el procés d'avaluació de les implicacions per a dones i homes de qualsevol acció prevista, inclosa la legislació, les polítiques o els programes, en tots els àmbits i tots els nivells».
- b) Nacions Unides, **Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible (2015)**. El compromís amb la igualtat de gènere ha estat reafirmat en l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible, en l'ODS número 5. Simultàniament, la transversalitat de gènere travessa tots els ODS, ja que es considera un enfortiment de la governança a tots els nivells.
- c) Decisió del Consell de Ministres de l'OSCE 14/04, **Pla d'acció per a la promoció de la igualtat de gènere 2004**, Sofia, 7 de desembre de 2004. Emfasitza la necessitat de desenvolupar en profunditat i reforçar un procés continu i sostenible de transversalització de la perspectiva de gènere.
- d) **Els Principis de Yogyakarta i els Principis de Yogyakarta més 10 (YP+10)**. Els Principis de Yogyakarta sobre l'aplicació de la legislació internacional de drets humans amb relació a l'orientació sexual i la identitat de gènere, elaborats per un grup internacional de juristes especialistes l'any 2006, formulen que les polítiques governamentals «han d'integrar a les seves polítiques i presade decisions un enfocament pluralista que reconegui i afirmi la complementarietat i indivisibilitat de tots els aspectes de la identitat humana, incloent-hi l'orientació sexual i la identitat de gènere». Aquests principis han estat actualitzats l'any 2010 des de l'enfocament interseccional.

Àmbit Europeu

- e) Els articles 2 i 3.3 del **Tractat Amsterdam** (1997), estableixen la no discriminació i la igualtat entre dones i homes com a valors comuns als Estats membres de la UE, i es formalitza el compromís de fomentar la igualtat de dones i homes.
- f) Els articles 8 i 10 del **Tractat de Funcionament de la UE** (2012), estableixen que, en totes les seves accions, la Unió Europea tindrà per objectiu eliminar les desigualtats de dones i homes, i promoure la seva igualtat.
- g) L'**Estratègia d'igualtat LGBTI (2020-2024)** de la Comissió Europea aprofundeix en les accions iniciades en el període 2015-2019 en matèria de no-discriminació, educació, ocupació, salut, lliure circulació, asil, discurs/delictes d'odi i política exterior.
- h) L'**Estratègia d'Igualtat de Gènere 2020-2025** de la Unió Europea, és l'actual full de ruta per avançar en l'assoliment de l'equitat de gènere.
- i) La Comunicació de la Comissió al Consell i al Parlament Europeu - **Programa d'acció per a la transversalització de la igualtat de gènere en la cooperació de la Comunitat al desenvolupament** [COM (96) 67 final, del 21 de desembre de 1996] de la Comissió Europea, assumeix la transversalitat de gènere com a principi rector de totes les actuacions públiques en els següents termes:
«Mobilitzar específicament totes les polítiques i les mesures generals per tal d'assolir la igualtat, tenint en compte de forma activa i oberta en la fase de planificació els possibles efectes sobre les respectives condicions, situacions i necessitats dels homes i de les dones».

Àmbit estatal

- j) La **Llei Orgànica 3/2007, del 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes**, estableix la transversalitat de gènere com a principi d'actuació dels poders públics (article 15)
- k) La **Llei orgànica 1/2004, del 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere**, estableix els principis rectors, les mesures de sensibilització, prevenció i detecció de la violència de gènere que han d'aplicar els poders públics, i els drets de les dones que l'hagin patida, així com els dels seus fills i filles.
- l) La **Llei 4/2023, de 28 de febrer, per a la igualtat real i efectiva de les persones trans i per garantia dels drets de les persones LGTBI**, que desenvolupa i garanteix els drets de les persones lesbianes, gais, bisexuals, trans

i intersexuals eradicant les situacions de discriminació, per assegurar que es pugui viure l'orientació sexual, la identitat sexual, l'expressió de gènere, les característiques sexuals i la diversitat familiar amb plena llibertat.

Àmbit català

- m) **L'Estatut d'Autonomia de Catalunya**, als seus articles 4.3, 19, 41 i 153, quant al reconeixement i garantia dels drets de les dones i la igualtat d'oportunitats de les dones i els homes, i la transversalitat en la incorporació de la perspectiva de gènere i de les dones.
- n) La **Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia**, desenvolupa i garanteix els drets de lesbianes, gais, bisexuals, persones trans i persones intersexuals (LGBTI), estableix els principis orientadors de l'actuació dels poders públics i defineix les polítiques públiques que han de promoure la igualtat efectiva de les persones LGBTI.
- o) La **Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes**, desenvolupa els preceptes estatutaris en matèria d'igualtat de gènere i els drets de les dones i estableix mesures transversals en tots els ordres de la vida, amb la finalitat d'eradicar les discriminacions contra les dones.
- p) La **Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació**, estableix els principis i regula les mesures i els procediments per garantir i fer efectius el dret a la igualtat de tracte i a la no-discriminació, el respecte a la dignitat humana i la protecció davant qualsevol forma, acte o conducta de discriminació.

Normativa sobre l'informe d'impacte de gènere

- Els projectes de disposicions reglamentàries que s'elaborin en l'àmbit competencial de l'Administració de la Generalitat han d'anar acompanyats sempre d'una memòria d'avaluació d'impacte de les mesures proposades que integri, com a mínim i entre d'altra documentació preceptiva, d'un informe d'impacte de gènere, tal i com estableix l'article 64 de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.
- L'article 3 lletra g) de la Llei 11/1989, del 10 de juliol, de creació de l'Institut Català de les Dones, en concordança amb el Decret 78/2023, d'11 d'abril, de reestructuració de l'Institut Català de les Dones, estableix que correspon a aquest Institut elaborar i emetre els informes d'impacte de gènere i, en tot cas, els

informes a què fa referència, entre d'altres, l'article 64.3.d. de la Llei 26/2010, precitada, tràmit intern que es dona per completat amb aquest document.

Normativa sobre l'ús no sexista ni androcèntric del llenguatge

a) El principi vuitè de l'article 3 de la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, estableix que els poders públics, entre els quals s'inclou l'Administració de la Generalitat, han de fer un ús no sexista del llenguatge que eviti l'expressió de concepcions sexistes de la realitat i els usos androcèntrics i amb estereotips de gènere, i han de promoure un llenguatge respectuós amb les dones, amb les minories i amb totes les persones en general en l'atenció personal i en tota la documentació escrita, gràfica i audiovisual.

b) La Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, obliga els Poders Públics a implementar un llenguatge no sexista en l'àmbit administratiu i el seu foment a la totalitat de les relacions socials, culturals i artístiques (article 14.11).

c) La [Guia d'usos no sexistes de la llengua en els textos de l'Administració de la Generalitat de Catalunya](#), de l'any 2011, de la Direcció General de Política Lingüística, proposa una sèrie de solucions per evitar que aquests textos incloguin formes androcèntriques i generin disfuncions amb la normativa citada anteriorment.

Anàlisi material del text

Des del punt de vista material, el text estableix el procediment per completar els ensenyaments professionalitzadors que s'extingeixen.

Aquesta política és necessària pel propi desenvolupament del sistema educatiu que comporta, de forma periòdica, processos de renovació dels títols i processos d'actualització dels currículums; en ambdós casos se'n deriven modificacions dels plans d'estudi. Així doncs, la necessitat d'adaptació permanent de les ofertes formatives a l'evolució de les competències professionals comporta que els processos esmentats es donin amb major freqüència en els ensenyaments professionalitzadors. Per tant, aquesta situació fa que calgui preveure el procediment per tal de facilitar la compleció dels estudis que s'extingeixen a l'alumnat que els ha cursat, sense superar-los.

Des d'un punt de vista formal, el llenguatge emprat en el projecte inclou termes androcèntrics que caldria modificar per tal que no presenti disfuncions amb la normativa a dalt esmentada. Així:

- On diu "a ell" hi ha de dir "**a ell o ella**".
- On diu "al cap d'estudis" ha de dir "**al cap o la cap d'estudis**".

- On diu “els directors dels serveis” hi ha de dir **“a la direcció dels serveis”** o bé **“als directors i directores dels serveis”**

Des d'un punt de vista material, relacionat amb l'aplicació del principi de transversalitat de gènere recollit al Principi Primer de l'article 3 de la Llei 17/2015 d'igualtat efectiva de dones i homes, no s'escau fer cap esmena o modificació, ni formular propostes de mesures encaminades a eliminar desigualtats i promoure la igualtat de dones i homes.

Conclusions

D'acord amb tot el que s'ha dit, l'Institut Català de les Dones emet informe favorable sens perjudici que s'atengui a les modificacions terminològiques proposades a l'apartat anterior d'aquest informe.

Èlia Soriano Costa

Directora executiva de l'Institut Català de les Dones